

Sygn. akt II KO 107/22

POSTANOWIENIE

Dnia 11 stycznia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie J. S., Ł. R., B. P., J. M.

oskarżonych o czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 11 stycznia 2023 r.,
wniosku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie
zawartego w postanowieniu z dnia 4 listopada 2022 r., sygn. akt V K 1108/22
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**uwzględnić wniosek i przekazać sprawę do Sądu Rejonowego
dla Łodzi -Śródmieścia w Łodzi.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 listopada 2022 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie zwrócił się, na podstawie art. 37 k.p.k., do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy o sygn. akt V K 1108/22 do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, alternatywnie innemu sądowi równorzędnemu. Uzasadniając swój wniosek wskazał, że przekazanie do jego właściwości ww. sprawy na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi na podstawie art. 36 k.p.k. budzi wątpliwości merytoryczne, ponieważ wezwaniu na rozprawę podlega jedynie 5 świadków, z których większość mieszka bliżej Łodzi. Zwrócił uwagę na to, że również miejsce zamieszkania oskarżonych nie uzasadnia właściwości sądu warszawskiego, ponadto śledztwo w sprawie prowadzone było

przez Prokuraturę Rejonową Łódź-Śródmieście w Łodzi, a z uwagi na znaczny wpływ spraw oraz stopień ich skomplikowania, szybkie i sprawne rozpoznanie sprawy przez ten Sąd będzie znacznie utrudnione.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego Warszawa-Śródmieście w Warszawie jest zasadny.

Zgodzić się należy z Sądem wnioskującym, że na gruncie niniejszej sprawy zaistniały podstawy do zastosowania instytucji właściwości delegacyjnej z art. 37 k.p.k. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy może z inicjatywy właściwego sądu przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości. Zaznaczenia przy tym wymaga, że zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego uprzednia decyzja o zmianie właściwości miejscowej sądu w trybie art. 36 k.p.k. nie stoi na przeszkodzie wydaniu rozstrzygnięcia na podstawie art. 37 k.p.k. (tak m.in. *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2011 r., II KO 63/11, LEX nr 960533; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2010 r., II KO 36/10, LEX nr 590223*).

W orzecznictwie podkreśla się, że „dobro wymiaru sprawiedliwości, o jakim mowa w art. 37 k.p.k., przemawia za przekazaniem sprawy innemu, niż miejscowo właściwy, sądowi równorzędnemu nie tylko wtedy, gdy występują realne okoliczności, które mogą stanowić zasadne przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy, ale również wówczas, gdy wymaga tego potrzeba szybkiego przeprowadzenia i zakończenia procesu karnego, który okazuje się mało realny bez odejścia od zasady właściwości miejscowej sądu” (tak: *postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2011 r., IV KO 106/11, LEX nr 1112346*). Taka wyjątkowa sytuacja zachodzi w niniejszej sprawie. Faktem powszechnie znanym, potwierdzonym argumentacją wyrażoną we wniosku o przekazanie, jest bardzo duże obciążenie Sądu Rejonowego dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie, które stwarza realne ryzyko wystąpienia przewlekłości postępowania. Przekazanie temu Sądowi sprawy karnej na podstawie art. 36 k.p.k. powinno zatem dotyczyć jedynie przypadków wyjątkowych, a przy tym powinno

spełnić warunek określony w tym przepisie, odnoszący się do zasady ekonomiki procesowej, stanowiącej jeden z wyznaczników dobra wymiaru sprawiedliwości.

Wprowadzie postępowanie zainicjowane wnioskiem o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości nie jest postępowaniem kontrolnym względem trybu określonego w art. 36 k.p.k., to jednak analiza sprawy w kontekście instytucji określonej w art. 37 k.p.k. uprawnia do szerokiego spojrzenia na kwestię właściwości rzeczowej sądu z perspektywy wszystkich tych wartości, które współtworzą dobro wymiaru sprawiedliwości, w tym zasady ekonomiki procesowej i pozwala na korektę postanowienia dotyczącego tzw. właściwości z delegacji (*tak m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2021 r., sygn. akt II KO 113/21, LEX nr 3326823*).

Jak słusznie wywiódł Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie, z akt sprawy V K 1108/22 nie wynika, aby większość osób, które należy wezwać na rozprawę, zamieszkiwała blisko tego sądu, któremu sąd wyższego rzędu sprawę przekazał, a z dala od sądu właściwego. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi, w postanowieniu z dnia 24 stycznia 2022 r., sygn. akt VI K 1029/21 (k. 823), którego argumentacja została w pełni zaakceptowana przez Sąd Okręgowy w Łodzi w postanowieniu z dnia 13 kwietnia 2022 r., sygn. akt V Ko 58/22 (k. 837), przeanalizował miejsce zamieszkania 16 świadków z aktu oskarżenia, podczas gdy uważna lektura aktu oskarżenia wskazuje, że zawiera on wniosek o wezwanie na rozprawę jedynie 5 osób z listy siedemnastu świadków. W stosunku do dwunastu świadków, wymienionych z imienia i nazwiska, prokurator wniósł o zaniechanie ich wzywania na rozprawę i jedynie odczytanie ich zeznań (k. 810-818v). Niewątpliwie, z uwagi na początkowy etap sprawy, kiedy jeszcze nie wiadomo, ilu świadków trzeba będzie realnie wezwać na rozprawę, wiążący jest dla oceny stanu sprawy i jej okoliczności, wniosek prokuratora. Spośród 5 osób wnioskowanych o przesłuchanie na rozprawie trzy mieszkają w Ł. lub blisko Ł., jedna w N. - położonym w województwie [...], a więc poza obszarem właściwości obu sądów, ale skąd bliżej jest niewątpliwie do Ł. niż do W.. Tylko jedna z tych osób zamieszkuje bliżej W.. Ponadto, spośród czterech oskarżonych tylko jeden mieszka w województwie [...] pozostali zaś w Ł., bądź poza granicami kraju (lecz z adresem zameldowania w Ł.) i w gminie Z.(woj. [...]). Na marginesie zgodzić się

należy także z tym, że Ł. jest dużym miastem, dysponującym dobrą siecią połączeń komunikacyjnych, dlatego wzgląd na dogodność dojazdu nie powinna mieć w tym przypadku determinującego znaczenia.

Uwzględniając tę szeroką perspektywę należy stwierdzić, że brak było podstaw do odstąpienia od rozpoznania sprawy przez Sąd Rejonowy w Łodzi-Śródmieście w Łodzi. Dobro wymiaru sprawiedliwości, w tym także wzgląd na zasadę ekonomiki procesowej, uzasadnia przekazanie sprawy do rozpoznania temu Sądowi na zasadach ogólnych.

Z powyżej wskazanych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.